По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 13 (10.396). Львів, середа 21. січня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей. Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО" Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Red. czas. „Diło" we Lwowie. Pr. 1105. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Diło" Nr. 285 (10.379) z dnia 26. XII. 1924 pod tytułem: „Nowynky" w rubryce „Nowa chwyla rewizij u Lwowi", a) ustęp między słowami „Switowoji sławy" a „ponad domamy", b) zdanie między słowami „sklepu Dejneky pry wul. Ruskij" a „boroťba wataby", zawiera znamiona występku z art. VII. i VIII. ustawy z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 8. z 1863 r. uznał dokonaną w dniu 25. XII. 1924 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenia całego nakładu i wydał w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów dnia 26. grudnia 1924.

(Підпис нечиткий.)

Red. czas. „Diło". Pr. 1110/24. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury, że treść czasopisma „Diło" nr. 287 (10.390) z dn. 27. XII. 1924 r. w artykule pod tyt.: I) „U wszechpolskij liberiї" ustęp między słowami „wszechpolsiwom pidbytoho demokrata" a „nacionalne pytannia", 2) ustęp między słowami „w prychylnomu dla Polszczi duchi" a „Prawda normalno" 3. ustęp między słowami: „Petlura buduwaw swij sojuz z Polszczeju..." a także zemeine 4. zdania między słowami „os znnij sutyk" a „to wony wzahali". 5 wyrazy po słowach: „Minimal i plany..." do końca artykułu prócz znaku „F. F." II. „Listy z Warszawy" zdania między słowami „ne rozpoczynała swojeji akcij" a „cymy dałamy". III. „N wynky" cała rubryka z tytułem po słowach: „Nowa chwyla rewizyj u Lwow." a „Wiekrytia ukrainskoho klubu" zawiera ad I. i ad II. znamiona zbrodni z § 65 a) uk., ad III znamiona występku z art. VII. ust. z 16/XII 862 r. uznał dokonaną w dniu 28. XII 1924 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 18. XII. 1825. Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złp. Lwów dnia 27. grudnia 1924. — (Підпис нечиткий).

Red. czas. „Diło". Pr. 1110/24. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów mieszczonych w czasopiśmie „Diło" Nr. 288 z dnia 28/12. 1924 pod tytułem: I. „Kresowa Rada" a) ustęp przed słowami: W ostannich czasach za spokoju min. Tuguta, b) wyrażenie między słowami: tyzkoju myru a swoho sojuznyka, c) wyrażenie między słowami: w Ryzi... a pobraiy mylanoju baňkoju, d) ustęp między słowami: projekt Kresowoji Rady... a Nacjonalna polityka, f) zdanie między słowami: ukraińsko-biłoruskych obłaste... a Widdawna, g) wyrażenie między słowami: Kresow. ji Rady a znakiem „F. F." II. „Pił'a wydacri" w całej swojej osnowie prócz końcowego podpisu: „Prezydja C. K." zawiera znamiona ad I. zbrodni z § 65 a) uk. i ad II. zbrodni y § 65 a) oraz występku z §. 305 uk. uznał dokonaną w dniu 24/12 1923 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złp. Lwów dnia 28. grudnia 1924.

(Підпис нечиткий.)

!! Ширіть наш часопис !!

Позір, Українці і Українки м. Львова!

Дня 22. січня ц. р. (четвер) о год. 7. вечером відбудеться У ВЕЛИКІЙ САЛІ „НАРОДНЬОГО ДОМУ"

АКАДЕМІЯ

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

1) ГЕТЬМАНЕ! — сольо-спів.
2) РЕФЕРАТ ПРО „22. СІЧНЯ"
3) Тичина: ЗОЛОТИЙ ГОМІН — деклямація.
4) ПРОДУКЦІЯ ХОРУ.

Українське громадянство міста Львова явиться масово на святі.

ЗА КОМІТЕТ „РОКОВИН 22. СІЧНЯ"
ІВАН ЛІЩИНСЬКИЙ.

ДРІБНІ ВІСТКИ.

Папа вислав президії міжнародного конгресу католицьких письменників і журналістів, що відбувається в Парижі телеграму щоби всі католицькі письменники і журналісти ступали слідами св. Франца Салезія, патрона католицьких письменників.

Кулідж виявив готовість створити в палаті послів окрему комісію, яка займалаби ся усталенням умовин, на яких Єдинені Держави визнали б уряд СРСР. На думку Куліджа умовини ті були такі: 1) СРСР. визнає довг разом з відсотками, який затягнув Керенский в сумі 250 мільйонів долярів; 2) узнає претенсії на відшкодування всіх американських громадян, що були в Росії та поверне їм їхню власність; 3) Припинить комуністичну пропаганду в Зединених Державах.

Чеське посольство у Варшаві обікрав і доконав вломy до каси відомий свого часу в цілій Росії вломник Соколовски. Варшавська політична поліція шукає тепер за тими, що його до цього намовили, бо догадується, що він був тільки знаряддям у руках якоїсь законспірованої організації.

Міністром освіти в Польщі має стати Артур Славінські, відомий радикальний демократ, що не належить до ніякої політичної партії.

Red. czas. „Diło" Pr. 22-25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Diło" l. 289 (10.38) z dnia 30. XII. 1924 r. w artykule pod tytułem: 1) „Ukrainska awtokefalna cerkwa" ustęp między słowami: swoich kermanyczіw a Dały memorjał, 2) „Pan prokurator urjaduje" ustęp w Warszawi do końca artykułu, 3) „Nowynky" notatka 1) „Peremalowannia wywisok abo jazykowi zakony" a „i do notarjatu" b) ustęp po słowach: z kancelarii wykynuły do końca artykułu; 2) czwarty artykuł zawiera w całej pełni znamiona ad 1, 2, 3 zbrodni z § 65a) uk. ad 3) 2 występku z § 305 uk. uznał dokonaną w dniu 24. XII 1924 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 18. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł p. Lwów, dnia 30. grudnia 1924 r. (Підпис нечиткий).

Redakcja czas. „Diło" we Lwowie. Pr. 1121-24. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Sąd okręgowy karny, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Diło" Nr. 290 (10.383) z dnia 31. XII. 1924 r. w artykule pod tytułem: 1) „Władа i presa" a) ustęp między słowami: czy Czechosłowaccyji a Schodna ukrajinska, 2) ustęp po słowach pid polśkoju władoju do końca artykułu, 3) „Uniwersytetśka partyzanka" ustęp między słowami organizacij w Cz. S. R. a Czerez te to zawiera znamiona ad 1) zbrodni z § 65a) u. k., ad 2) występku z § 287 u. k. uznał dokonaną w dniu 30. XII. 1924 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 u. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złp. Lwów, dnia 31. grudnia 1924. (Підпис нечиткий)

Redakcja czas. „Diło" we Lwowie. Pr. 1-25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Diło" Nr. 1 (10.384) z dnia 1. I. 1925 r. w artykule pod tytułem 1) „Ukrajinski posły i senatory do ukraińskoho narodu" cały artykuł od początku aż do słów Posły A. Bratuń, P. Wasylczuk, 2) „Nowynky" notatka druga w całej osnowie zawiera znamiona ad 1) i 2) zbrodni z § 65 a) u. k., uznał dokonaną w dniu 31. XII. 1924 r, konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na „pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 2. stycznia 1925 r. (Підпис нечиткий).

Red. czas. „Diło". Pr. 7/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść czasopisma „Diło" Nr. 3 (10.386) z dnia 3. stycznia 1924 w artykułach pod tytułem: I. „Wyrytka Czarnohorodskoho paułzucha" ustęp po słowach: boz najwyszczoho zwerchnyka... do końca artykułu. II. „Ukrainci w Ameryci i rodnyj kraj!" a) ustęp między słowami spraw i potreb... a: W sprawi ridnoi, b) ustęp między słowami: Prychylnykiw Sporta... a: Z prychociw Objednannia, zawiera znamiona zbrodni ad I. i II. z §. 65 a) uk. uznał dokonaną w dniu 2. I. 1925 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl §. 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złp. — Lwów, dnia 4. stycznia 1924. (Підпис нечиткий.)

Redakcja czas. „Diło" we Lwowie, Pr. 17-25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Diło" Nr. 6 (10.389) z dnia 7. stycznia 1925 p. tytułem: „Objednannia nacjonalnych sył" a) zdanie między słowami ide duże wałko a Niczoho nam b) zdanie między słowami politycznomu fronti a Swoje zawdannia d) ust. po słowach zahalno-narodnoi sprawy do końca artykułu zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. i występku z § 302 u k. uznał dokonaną w dniu 6. stycznia 1925 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 u. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 9. stycznia 1924. (Підпис нечиткий).

Redakcja czas. „Diło". Pr. 27-25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Diło" Nr. 7 (10390) z dnia 11. stycznia 1925 pod tytułem „Polske pytannia" a) zdanie między słowami wełyka Polszcza a Niakyj ynszyj b) ustęp po słowach na joho misce do końca artykułu 2) „Polszcza Danzig" a) wyrażenie po słowach „z pocztowymy skrynkamy" b) ustęp między słowami „zaliznoho plastuka" a „z druhoho boku" zawiera znamiona zbrodni ad 1) i 2) zbrodni z § 65 a) uk. uznał dokonaną w dniu 10. stycznia 1925 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 12. stycznia 1925. (Підпис нечиткий).

Redakcja czasopisma „Diło" we Lwowie. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Diło" Nr. 9. (10392) z dnia 14. stycznia 1925 pod tytułem: „Dancigskyj epizod" ustęp między słowami: howoryty pro maximum... a: Ne darom polska presa w tym że artykule zdanie zdanie po słowach: w perszij instancji... do końca artykułu zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) uk. uznał dokonaną w dniu 13. I. 1925 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopism, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie wspomnianego czasopisma. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 12. stycznia 1925 (Підпис нечиткий).

! Присилайте пренумерату !

Полагодження чи загострення кризи?

Новий німецький кабінет.

Затяжна криза німецького уряду буцім то вирішена. Себто: найшовся премієр, який зліпив список охочих до міністерських портфелів кандидатів, і який зумів запевнити собі мінімальну більшість голосів ріжношерстного нового райхстагу. А проте як загальна політична фізіономія нового кабінету так персональний його склад не вказує на щасливий кінець кризи. Навпаки, і не фахові політичні пророки можуть вже нині зважитися на пророцтво, що швиденько часописні шпальти знову заповняться вістками про „кризу“, яка по суті тріває дальше.

Наслідником канцлера д-ра Маркса став дотеперішній міністр фінансів д-р Лютер. Він має славу людини, яка до нюансів є знайомою з репараційною справою, з усіма її перипетіями, закінченими покищо пляном Доуза і льондонською умовою. Д-р Лютер, як один із трьох німецьких делегатів на льондонській нараді, є відповідальним більше ніж хто инший за льояльне виконання прийнятих там Німеччиною зобовязань. Отже здавалось би, що Німеччина вступила рішучо на шлях компромісу зі союзниками, так, що ані закордонна ані внутрішня німецька політика не зазнає замітних змін. Це виходило би ще й із того, що новий німецький кабінет є буцім-то „ділозий“ і „понадпартійний“. Але найважнійше те, що фактично новий німецький кабінет має маркантну праву фізіономію. Всі важнійші ресорти опинилися у руках правиці. Туди належать передовсім: портфель внутрішних справ, народнього господарства й земельних справ. Для політичної характеристики нових міністрів досить сказати, що один із них свого часу відмовився від присяги на републиканську конституцію і що був замішаний в аферу вбивства Ратенава. Міністром закордонних справ є знову д-р Штреземан; тепер він буде під ще сильнійшим впливом своїх реакційних товаришів.

На складення такого кабінету вплинуло у великій мірі одностороннє рішення союзників відсунути евакуацію кольонської смуги. Безумовно, що така поведінка союзників змінила праві націоналістичні настрої не тільки в Надренії, але й усій Німеччині і створила психольогічну передумову під реакційний уряд. А проте з другого боку факт приходу до влади саме такого кабінету може в нинішній момент лише ускладнити міжнародне становище Німеччини, даючи прегарну нагоду її ворогам повторяти старі аргументи про непримирність німецького народу. З другого боку нічого й казать, що внутрі Німеччини з подвійною силою відновиться громадянська гризня. Адже скрайні націоналісти, які тепер під фірмою фаховости й безпартійности захопили владу, не пропустять нагоди, щоби не старатись зміцнити свої позиції. Першим етапом до цього вони вважають, як і раній, повалення нинішнього президента нім. републики Еберта.

У такій атмосфері і канцлерові Лютерові дуже важко буде непохитно проводити лінію, визначену льондонською умовою. Почнуться нові хитання. Буцім-то позапарляментарний кабінет дає широке поле для позакулісових махінацій усіх партій, які формально не відповідають за успіх праці міністрів. А й самі міністри залежні від — позакулісових інтриг. Уся демократична нім. преса глядить дуже турботливо в будучність Німеччини під владою нового нім. кабінету. Кн.

„Нова ера“.

БЛАГОДАТИ ЯЗИКОВИХ ЗАКОНІВ.

Відомі три язикові закони для „кресів“ не лише обмежили,

всі права української мови на території Сх. Галичини. Спираючись на тих законах, зведено в нівець права української мови в адміністрації, суді, самоврядуванні (якого нема) і в школі. „Нова ера“ зазначилася масовою,

переміною викладової мови в українських школах і то ще перед виданням виконавчого розпорядку. Як це робиться, як проводиться цю акцію шкільними інспекторатами і старостами та ріжними прибічними радами, — про це свідчить вся українська преса, наскільки на це дозволяє польський прокуратор.

Тепер прийшла черга на знесення прав української мови в почтовому й телеграфічному обороті — і то навіть не на основі відомих язикових законів, тільки шляхом довільного міністерського розпорядку. На днях появився мін. розпорядок про користування мовами в *телеграфічному* обороті. Крім „державної“ мови допущено до телеграфічного обороту *всі мови* включно з японською під умовою, що текст буде написаний *латинськими* буквами, а місцевість буде подана в „urzędowem brzmieniu“. Значить, тут принято старий принціп, який обовязує в цілому світі, який обовязував і в Австрії. Новістю є тільки „urzędowe brzmienie“ назви місцевости. Що це значить, важко додуматися. Чи те „urzędowe brzmienie“ торкається транскрипції, чи фонетичної вимови? Дальше, чи воно обовязує не тільки у внутрішньому обороті чи й зовнішньому, бо тут „urzędowe brzmienie“ можна дуже широко інтерпретувати. Вкінці, чи те „brzmienie“ покривається з польською назвою якоїсь місцевости, чи з місцевою а тільки вимагане є приноровлення латинської азбуки і т. и.

Та тут ще пів біди, бо телеграфом користуються головним чином уряди і ділові (купецькі, промислові, і ин.) установи. Вони може й знають, або по лінії побожних бажань влади додумаються, що саме скривається, під „urzędowem brzmieniem“

По поголоскам і заявам тих, що в останніх днях були примушені покористуватися почною, довідуємося, що почтові „панянки“ не приймають листів з українськими адресами і заслонюються якимсь „okólnik-ом“, якого ніхто не бачив, не знає

Не закон чи розпорядок, хоч би й незаконний, не його публичне опублікування в покликаних до того органах, тільки якийсь, нікому невідомий „okólnik“.

має рішати про права и обовязки громадян, які на своїх плечах несуть тягар державних податків.

В язикових законах для „кресів“ поправді нічого не говориться про права мов „меншостей“ на почті. Виразної постанови в тій справі нема ніякої. Тільки в арт. 7-мім закону про „державну мову і мову урядування державних і самоврядних адміністраційних властей“ є побіжна замітка такого змісту:

„Постанови арт. 2—5 не відносяться до властей і урядів управ залізничих шляхів, а також почт, телеграфів і телефонів. Однакож в устному порозумінні з публикою, зокрема при залізничих білетових касах і при віконцях почтових урядів слід — оскільки це потрібно і можливо допустити матірну мову місцевої не польської людности“.

Отже згаданий арт. 7-мий складається з двох частин: 1) позитивної, яка каже, що обмеження прав української мови, яке переведено в адміністраційних і самоврядних урядах, не торкається почт і залізниць, де й так права української мови навіть за Австрії були дуже мінімальні — і 2) вияснюючої, що при віконцю залізничих і почтових урядів урядник — оскілько це можливо (зн. оскілько володіє мовою „меншости“) повинен її уживати в порозумінні зі сторонами що було зовсім слушне, бо в останніх роках польські урядовці, чи самочинно, чи на основі якогось невідомого „okólnik-а“ уживали виключно польської мови, нехтуючи мовою „меншостевих“ громадян.

Значить, на основі навіть язикових законів для „кресів“ дотеперішні права української мови остають в повній силі. Одначе колиб навіть найбільш некорисно інтерпретувати цю постанову для прав української мови, то вона не торкається листів, які хтось пише до своїх приятелів і уживає почти тільки як посередника за окремою оплатою. В тім випадку почта перестає бути урядом, а стається звичайним транспортовим підприємством, яке повинно приноровлюватися до вимог клієнта. Виразно твердиться, що

В. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ.

Лист з Парижа.

Мініятюри:

Виходжу з поштового уряду. Вислав цілий тузин листів та листівок, щоб знали всі, що і я в Париж попав...

Що за краса! Маленька, зграбненька Парижаночка... трохи не розбив її, виходячи на вулицю. І з псом ще до того, величезним вовчуром... Але стій! Пес немає кагання! Ще й не припятий... Будеж тобі дівчинонько — мигнуло мені в голові — нехай тільки поліцай догляне!

Переходимо через вулицю, таки разом... наче на лихо просто на — поліцая:

Заздрів пса, витягнув руку...

Нагадався мені Львів, тай та страшна авантюра з псом, якої я був свідком — троки не в суді... Витягає руку і... поклепав пса по гарній голові! Ось і диво! Деж тут цивілізація?

Пождімо, може ще зайде...

•

На квиток в оперу треба довго стояти в черзі. Аж обридне, тай то не певен, чи не випродадуть тобі перед носом...

Я все щось беру з собою, то книжку до читання, то записник, то листи, щоб задурно не витрачувати час.

„Ambre d'Orsay“... Хтоб не знав цього ніжного запаху? Люблю його... Глибоко вдихаю... Не годен непомітно оглянутися, бо стиснули зі всіх боків...

За мною розмовляють. Чули ви коли правдиву французьку мову з уст Парижанки? Мягенька зі співучим ритмом, тільки слухай...

Розмовляють... Чудовий голос: Так близенько, над самим вухом майже...

Черга сунеться вперед, трохи пристаю, щоби оглянутися непомітно...

Свят! Свят! Що за чорні пики! Негритянки... Може й красуні, але не по моїй вподобі...

•

Нині сходини Українців у Парижі... Мають приїхати делегати від всіх гуртків у Франції. Мені серце беться! Почую знов рідну мову, побачу своїх людей!... Може Святу Вечерю влаштують? Хоч би між своїми побути, як не довелось на Рідній Землі святкувати... Десятий раз приходиться Різдво на чужині перебути...

Спішу, щоб не спізнитися... Але в Парижі все перечислишся! Заки найшов той Boulevard La Tour Maubourg, таки пів години запізнив...

Прибігаю... Кельнер вказує на бічні двері. Йду вгору. Шум, голоси... Вхожу в битком набиту салю... Вслухуюся і пригадуються мені минулі часи... Камянець Подільський...

Одні кажуть, щоб зізд назвати так, инші ніяк з цим не годяться... Голоси підіймаються все вище й вище... Одні хочуть станути на становищі соборности, незалежности, другі цього не хочуть.

Я тихенько сидів, бо за мною могутнім голосом протестував проти соборности... „стара война“ УСС...

Соромно було... Я непомітно виховзнувся зі салі. Не буду до кінця! В голові гуде... От тобі! Українець все один і той сам, хоч би куди його доля загнала!

•

Вертаю пішки додому. Перейшов Сену, площу Конкордії... Люблю туди йти, це найкраща частина великого Парижа, здається мені... Як чудово виглядає перспектива „Avenue des Champs Elysées“. Не надивишся... Світла губляться в далечині. Задивився, а в голові тяжкі думки шибаються...

„Вибачайте добродію... не знаєте кудою йти на Gare d' Orléans“? — питає мене якийсь Парижанин з жінкою, двома доньками...

„Чому ні!? Знаю! Йдіть на місто de la Concorde, а далі понад Сену вгору, аж дійдете до Gare d' Orléans. Підете напевно“...

От! Ще одно диво! Таки на щось здався! Парижанам дорогу справляти...

•

Бульонський лісок.

Завтра Святий Вечір... Сиджу на лавочці в Bois de Boulogne та придивляюсь життю довкола... Щож вам сказати про цей лісок?

Рівненькі асфальтовані алеї перерізують цей величезний парк ушир й поперек. Молоденька трава свіжа, зеленіє, а сонце грається ясним промінням поміж деревиною... Ставки, потоки... Дивишся й очам не віриш — ось беріжок мережаний біленькими весняками...

Алеями життя... Це елегантний Париж прохожується... Одинайцята зранку, будний день... Хочете побачити найкращі авта? Хочете побачити всю сметанку родової аристократії, фінансової? Сядьте на хвилину при Allée de Longchamp. Все вам перед очима переїде. Не надивитесь на цих коней... Дрібним кроком, кидаючи головою, проскакують попри вас. Жінки верхом... Широкий елегантний убір, в стремені мала ніжка в чобітку...

Який це світ великий. А як мало ми з нього бачили!

•

Вчера давали „Bohéme“... Під кінець вся саля плакала. Враження... глибоке враження...

Вертаюсь у хату. Зоряна ніч, місяць лагідно освічує вузенькі, круті вулички Quartier Latin... Тутже вся „Bohéme“ відбувалася. Це поетичне, а заразом тяжке життя „жреців музи“... Сходжу на вулицю Lagrange, ще кілька хвилин і я дома.

— Довго не годен заснути... Боротьба з життям — одна й та сама, тільки форми змінилися... Мучив мене якийсь тяжкий сон.

•

Rue Mouffetard...! Вузенька, довга вулиця в цьомуж *Quartier Latin*... Все життя відбувається на дворі.

три віконцях почтових урядів навіть урядник повинен уживати матірної мови клієнта, а тим більше не має права встрявати в його приватні справи, до яких належить листування і адреса на листі. Тому поведінка почтових урядовців, які заслоняються себе якимсь „okólni-k-om" слід уважати незаконною і розпочати правні кроки в обороні прав української мови на почтах і залізницях.

Правда, вже сьогодня можна передбачити, що ті заходи нпр. в Найвищім Суді чи Адмін. Трибуналі поки-що не дадуть успіхів —

Тому українські громадяне повинні домагатися, щоби начальникові почт показали той „okólnik", а якщо в ньому справді містяться такі дивоглядні вимоги, як про це говориться, то слід йти по лінії „urzędow-ого brzmienia" і місцевість (але тільки місцевість!) писати латинськими буквами.

Може тим способом українські громадяне відповідять вимогам таємного „okólnik-a". М. Ч.

У. С. Р. Р.

І там жидівська кольонізація.

При молдавському Ревкомі утворено окрему комісію, яка має зайнятися кольонізацією Жидів на території молдавської республики. Правом на землю мають користуватися тільки жидівські трудові елементи. За „Вістями".

Пенсія для родини Малиновського.

Для родини вбитого сільського кореспондента з Дячівки Малиновського призначила Всесоюзна Рада Народнього Господарства сталу пенсію для дружини вбитого і його сина в сумі 60 карбов. за місяць. Пенсію призначено на внесок Уряду УССР. („Вісти" з 18/XII. 1924

Побутове явище.

В Харкові по наказу прокурора республики Скрипника, арештовано 6 народних суддів, 2 колишніх народних суддів, 2 народних слідчих, кілька членів колєгії заступників і понад 30 підпільних адвокатів за хабарництво, зловживання влади і проч. Більш. 18. XII. 1924.

Перед кожною крамницею цілий склад всякого добра... Морська й річна риба, слимаки, черепахи, омари, лянгусти й инші раки... Цілі коші ящь, сира, масла... Мясива ріжнього роду... Між тим усім стоїть менш або більш гарна Парижаночка і дзвінким голосом прихвалює свій товар та запрохує, щоб купувати. Ціла вулиця лунає від цих накликувань, аж смішно стає...

З „кафе" долітають уривки живої розмови. Тхне оселедцями, та всякими спеціяльними сирами...

•

Венера з Мільо. Лювр. Перейдете велику салю грецьких і римських різьб, та ряд менших ліворуч, тай опинитесь в крайній кімнаті... Це гейби святиня Венери з Мільо... Лагідне світло з великого вікна освічує її стать. Довкола оксамитом обиті лавки, шоб можна вигідно сидіти... Стоїть по середині цієї кімнати, з грецького старого мармору витесана... Хто був її різьбарем? Хто був цей мистець, якому досі ніхто може не дорівняв? Не знати...

Це ідеал краси... Чим більш на нею дивитися, тим глибше робить вражіння...

Тихо зачє у правдивій святині... Тільки в кутку коло вікна зійшлося двох Американців. Один з Нюйорку, другий з Шікаго, та розбалакались про французьку їжу.

Різдво 1925 р.

Хитання російської еміграції.

В. ЧЕРНОВ ЗА ВИЗНАННЯМ СРСР.

Віктор Чернов, голова і теоретик російських соціялістів-революціонерів і бувш. голова російських Установчих Зборів („Учредительное Собраніе") виступив на сторінках чеської газети „Lidové Noviny" (орган чеських народних демократів) зі статтею, в якій від імені російської демократії на еміґрації заявляється за визнанням СРСР. Це той самий Чернов, який недавно добалакався з польськими соціялістами (ППС) до відомої умови у Тешині. Про цю умову ми писали. Важко погодити цей виступ соціяліста Чернова на сторінках чеської буржуазної газети в обороні большевиків із тешинським пактом про збереження рижських кордонів по смерти большевиків. Погодити ці два вчинки важко та вони всеж таки є.

Між мотивами, які викладає у своїй статті Чернов, і які наказали йому заявитися за визнанням є такі: при вирішуванні такої справи як визнання, слід рахуватися перш за все з фактом самого істнування большевицької влади. Тут треба відкладати всякі міркування на тему законности чи незаконности того уряду, вже хоча би з тої одної причини, що на території СРСР. нема ніякої иншої влади, що вела би боротьбу з большевиками.

Далі твердить Чернов, що не можна було би взагалі уявити собі якихнебудь міждержавних звязків, якби кожний уряд признавав законність иншого уряду виключно на підставі власного зразка. На такий випадок монархії були би в зносинах виключно з монархіями, а республики з республиками. Та найважнійший арґумент для Чернова — це ніби то партійно-історичний арґумент, „що ми (ес-ери) були проти економічної бльокади, отже з тої самої причини заявляємося і проти політичної ізоляції".

Коли до тої статті Чернова додати поширені поголоски про готовість Керенського піти слідами Савінкова, то слід ствердити факт, що в успіхи того бльоку не вірить навіть сама російська еміґрація, а що найменше та її частина, яку репрезентують Чернов і Керенський.

Соціяліст Чернов не завагався у чеській буржуазній пресі виступити за потребою визнання уряду СРСР., між иншим теж тому, що визнання влади СРСР. подиктоване не інтересами тої влади, а саме інтересами російського й инших народів, що живуть на території радянського Союзу. Цей виступ Чернова характеристичний ще й тому, що він появився саме в чеській пресі. Чехословаччина — стала вже на шлях визнання і з тої причини мала би виступити навіть зі складу Малої Антанти, яка поза Чехословаччиною в цілости заанґажувалася в творенні протибольшевицького бльоку. Чехословаччина в особі її керманича закордонної політики висловила погляд, що протибольшевицька акція на Балканах зайва, що большевицька небезпека там перебільшена і що в даний мент ніяка збройна інтервенція проти СРСР. неосяжна.

Є деякий звязок між таким становищем Бенеша і виступом Чернова. Закордонні есерівські органи все дуже рахувалися і дуже високо цінили дипльоматичний хист і політичну далекозорість Бенеша.

Покищо невідомо, як Чернов дивиться тепер по своєму виступі в чеському буржуазному органі на тешинську умову з польськими соціялістами. У всякому випадку значіння цієї останньої дещо підірване. В. М.

Епільоґ приналежности до УСДП.

Звільнення Ганни Жешко і тов.

Дня 24 мая 1924 р. відбулася перед окружним карним судом в Ковлі на Волині карна розправа проти чотирьох мешканців місточка Турійська: Ганни Жешко учителки, літ 22, Всеволода Жешка, ученика гімназії, літ 18, Онисима Набатива і Андрія Полончевського, літ 25, обох слюсарських робітників за приналежність до партії УСДП. і за уладження 1-майського свята в Турійську. Тоді засуджено Ганну Жешко на 4 роки, а всіх инших на 2 роки тяжкої тюрми за злочин з § 123 і 126 (наш 58 §). Проти цього нечуваного засуду вніс зажалення неважности оборонець адвокат д-р Лев Ганкевич. Першу апеляційну розправу визначено на день 13 листопада 1924 р. в апеляційному карному суді в Любліни, але тоді розправу відложено, бо якимсь дивним дивом не прийшла частина актів із окружного карного суду в Луцьку. Дня 15. січня 1925 відбулася друга апеляційна розправа в Любліни. Предсідником трибуналу був през. Франц Шимальский, вотували радники Пшесмицкі і Галензевіч, обвинувачував прокуратор Назаревіч, боронили д-р Лев Ганкевич зі Львова і Гонікаль з Варшави. На розправі переслухано ще додатково вже Апеляційним судом допущених свідків, а саме редактора Антона Черницького зі Львова і двох послів Войтюка та Пащука з Волині. Розправа була незвичайно оживлена з причини безнастанних конфліктів між предсідником трибуналу і оборонцями, так що при промовах адвокат Гонікаль на злобну замітку предсідника: „ми пана і так терпеливо слухаємо" — майже на початку своєї промови зрікся далі промовляти. А коли трибунал по промовах прокуратора і оборонців удався на нараду, численно зібрана авдиторія, головно адвокатів з Любліна, Луцька і Варшави з незвичайним заінтересуванням очікувала присуду. По довгій нараді оголошено постанову, якою уневажено засуд луцького трибуналу і звільнено негайно всіх обвинувачених від вини і кари. Ганні Жешко грозило в разі затвердження засуду фактично не 4 роки, а 6 літ, бо вона сиділа 2 роки в слідчій вязниці, яких не вчислено до кари.

Присилайте передплату!

ОСТАННІ ВІСТИ.

Експозе Ґрабского.

19. I. почала наради буджетова комісія. Перший виголосив експозе прем. Ґрабскі. Заналізував теперішнє екон. життя Польщі, згадав про заграничну позичку й фінансове положення Польщі. По засіданні комісії предс. Здзєховскі повідомив, що дальша часть засідання є тайна. На цьому тайному засіданні говорив премієр про заграничну позичку.

Уліпшення кресової адміністрації.

В звязи з заходами віцепрем. Тугута над уліпшенням кресової адміністрації, рада мін. опрацювала проект т. зв. „адміністраційних літ", цебто утворення етатів спец. урядовців у поодиноких старостствах сх. воєвідств, як заступників старостів. Їх обовязком булоб разураз обїздити адм. терен староства, полагоджувати адм.-карні справи, видавати доразові розпорядки й малиб бути присутні на засіданнях громадських рад. Тенденцією проекту є зближення адміністрації до населення й влекшення йому зрозуміння адм. урядування.

Троцький офіціяльно усунений з радянської воєнної ради.

На засіданні контр. комісії, що стоїть на чолі виконавчого комітету, розглядали справу Троцького. Троцький прислав на засідання листа, в котрім констатує, що підозрівати його, будьто би бажав ревізії ленінізму, є несправедливо. Та сама телеграма з Москви звідомляє, що центральний комітет, ухвалив усіми голосами проти двох перестерегти Т., що дисципліна є конечна не лише на словах, але й ділах. Тому вважають дальшу працю Т. в рев. воєнній раді неможливою. Справу дальшої праці Т. в центральному комітеті рішили відложити до слідуючого партійного конгресу, з тим що в разі нарушення або й непереведення партійних ухвал з боку Т., центральний комітет мусітиме, не ждучи на конгрес, усунути Т-го від участи в праці в політичному бюрі.

Експозе нового нім. канцлера.

19. I. канц. Лютер на засіданні парляменту заявив у експозе, що завданням нового уряду є змагання до відродження Німеччини. Основою діяльности уряду є реп. конституція, всі спроби змінити її строго будуть переслідувати. В загр. політиці уряд старатиснме забезпечити трівкий і дійсний мир між народами. Уряд старатиснме переговорами довести до якнайскоршої евакуації Надренії. Відношення нового нім. уряду до С. Народів такеж як і попереднього. Уряд старатиснме оздоровити економічно Німеччину. Для цього Німеччина мусить зайняти належне їй місце в світовій господарці.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Послідне (12) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за два уступи вступної статті п. з. „Відкривши заслону" та кінцевий уступ статті „Великі наслідки малих причин".

— **Прийдіте поклонімся.** Ославлений „отаман" Оскілко, „презес" неозначеного бляще „угодової партії" на Волині, зложив уже чолобитню спасителеві „кресів" Тугутови, якому мав зложити меморіял в справі відновин на „кресах".

— **Зловлення диверзантів.** Польські газети повідомляють, що в селі Рабсі, виленського повіту, приловлено чотирьох диверзантів. Усі мали виявитися учасниками диверзійного наскоку на село Борсуки. Підчас того наскоку убито мешканця того села Рудаса і його сестру. По нападі частина ватаги втікла за кордон, а решта розбіглася по околиці. Доходженням виявили, що наскок мав диверзійний характер і мав на меті убиття Рудаса, який був поліційним конфідентом.

— **Перші „благодати" Великого Станиславова.** Станиславівська міська рада вирішила призначити частину т. зв. „Лану" на Вовчинецькій дорозі під будову латинського костела і захоронки, частину „Лану за Балками" під будову польської захоронки, ґрунта в Книгиницькій Кольонії і Кн. Бельведері під будову двох польських шкіл і т. п. Таким чином „Великий Станиславів", це в першу чергу великий крок в напрямі цілковитої польонізації станиславівських периферій.

— **Опять в січні.** В деяких місцевостях Горішнього Шлеська показався орання піль, незораних в осені. В Тчеві на Поморю появилися мотилі.

— **Дефравдація військового доставця.** Доставець збіжа для гродненської залоги Сод утік з міста, дефравдуючи з військової каси понад 60 тисяч долярів.

— **Асентерункові надужиття.** Кабінет польських міністрів комунікує, що в П. К. У. в Кельці ствержено великі надужиття при наборі новобранців, супроти чого завішено в діяльности цілий персонал П. К. У. Крім цього кількох урядовців арештовано.

— **Процес редактора Ґрабяньского.** Слідство в справі убійства Ґандтівної, доконаного варшавським редактором Ґрабяньским, скомплікувалося до того, що випущення Ґрабяньского на волю за порукою, виявилося неможливим. Аж до розправи, яка може відбутися щойно в половині цього року, остане Ґрабяньскі в тюрмі.

— **Проґібіція в Закопаному.** З Закопаного повідомляють, що з ініціятиви д-ра Ділі робляться заходи над заведенням в Закопаному проґібіції алькоголю.

— **Чума в Цареґороді.** Дня 16. с. м. занотовано в Цареґороді 5 випадків чуми. В таборі інтернованих еміґрантів вмерло 9 осіб. Санітарна влада рішила нащіпити проти чуми усе населення, що находиться в окрузі табору еміґрантів.

— **В адамовім одязі.** До соборного костела в Лодзі, підчас відбуваючогось там вінчання, впав якийсь божевільний розібраний до нага і почав уганяти по костелі. Коли його зловлено виявилося, що був це Юзеф Кубате, відомий в місті фурієт.

— **Ново лічниче джерело в Чехословаччині.** Чеський професор Шпачек відкрив поблизу Просіпа в Чехії мінеральне джерело зі сильною радіоактивністю, пригожою до лічення жолудкових недуг.

— **Повне легкого гумору** і дошкульної сатири нове (шосте) число „Зизи" не пощадило й нашого часопису, присвятивши йому може аж за багато уваги з приводу Нового Року. Крім цього находимо там цілу низку дотепів на загальні теми з приводу актуальних політичних подій та на адресу наших визначних діячів.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Соф я Анна Яремчаківна з Відня і **д-р Дмитро Мудрецький** з Любачева одружені у Відні дня 23. листопада 1924 р. 944 3-3

Всячина.

Небезпека надмірного споживання чоколяди. В медичному світі сензацію зробило відкриття, до якого майже одночасно шляхом незалежно один від одного дійшли два лікарі, один в Парижу, другий в Будапешті. Їхні помічення викличуть певно велике невдоволення у — фабрикантів чоколяди та фанатичних поклонників (вірніше: поклонниць) цієї симпатичної смаковитої субстанції. Бо мова йде ні про що инше, як про шкідливий вплив чоколяди на — мізок. Будапештенський проф. д-р Артур Сабо зацікавився недугою одного з пацієнтів своєї клініки, молодого робітника, який жалівся на страшні болі голови. Симптоми його хороби вказували на туберкулічне (сухітниче) запалення мізкової кори. Але професор не міг вийти з дива, коли пацієнт вже по кількох днях почув себе настільки здоровим, що міг встати з ліжка й виписатись з клініки, бо запалення мізкової кори, є як відомо, надзвичайно тяжкою недугою, яка в більшости випадків кінчиться смертю. Але здивування лікаря зросло ще більше, коли по кількох днях подужавший пацієнт знову зголосився зі страшними болями голови. Випитавши пацієнта про найдокладніші подробиці його способу життя, про його нахили й звички, лікар звернув увагу, що пацієнт пристрасно любив чоколяду, споживаючи її приблизно один фунт щоденно. Підчас свого побуту в клініці пацієнт не їв чоколяди і ось вже по кількох днях йому покращало настільки, що міг попросити своїх приятелів принести йому чоколяди. І лихо знову вернуло.

Майже одночасно паризький лікар Нобекур оголосив у фаховому медичному журналі розвідку, в якій подав як причину ацетонурії (один зі симптомів цукриці) надмірне споживання чоколяди, зазначаючи при цьому, що зовнішні признаки недуги у таких випадках надзвичайно пригадують туберкулічне запалення мізкової кори. Будапештенський професор вичитавши теке в журналі, почав лічити свого „чоколядового“ пацієнта ліками проти ацетонурії і пацієнт швидко цілком виздоровів. Наслідок такого відкриття — поруч із пересторогою для дітей і жіноцтва, що обїдаються чоколядою (мущини воліють тютюн і — алькоголь!) — має також практичне значіння для лікарів. Бо на дальше при всіх сумнівних випадках запалення мізкової кори, лікарі будуть перевірювати, чи не мається до діла з „чоколядовою недугою“, і, очевидно, тоді прикорочнюватимуть й инші способи лічення.

Рекордовий подорожник. Один з капітанів корабля Гвайт Стар Лайн Маттес, перейшов на днях в стан спочинку після 38-літньої морської служби. Цей „морський вовк“ переїхав у своєму життю понад трийцять міліонів морських миль, при чому відбув 37 подорожей довкола світа.

Інтеліґенція народів. Асистент психольоґічного інституту нюйорської академії наук Карло Брітгем зладив статистику, в якій старався устійнити ступінь інтеліґенції кождої з рас і народів. Його праця оперта на обсервації 116.000 осібників, з чого американський вчений утворив табелю, в якій упорядкував ріжні нації і раси відповідно до їх вродженої (не набутої) інтеліґенції. Коли вірити цій табелі, то на першому місці стоять Англійці; за ними йдуть Шотляндці, Голяндці, Німці, Американці, Данці, Канадійці, Шведи, Норвежці, Бельгійці, Ірляндці і т. д. Вінок національностей замикають Греки, Москалі, Українці, Італійці, врешті Поляки та американські Негри.

Біланс світової війни. Міжнародній уряд праці зладив анкету, яка уможливлює нам перегляд жертв війни після держав і національностей. Загальне число учасників світової війни досягло 70 міліонів. Пятнайцять міліонів поставила Росія, тринайцять Німеччина, девять Австро-Угорщина, вісім Франція, шість Англія, пять і пів Італія, і дещо понад чотири міліони Злучені Держави. Під оглядом втрат в людях, то на першому місці стала Німеччина з двома міліонами упавших; за нею іде Росія 1.700 тисяч, Австрія 1.542 тисячі, Франція 1,400 тисяч Італія 750 тисяч Англія 744 тисяч, а Злучені Держави усього 68 тисяч.

Дописи.

Тернопіль. (*Два віча*). В грудні м. р. відбулися в Тернополі два віча, одно 17. грудня в справах шкільних (третє з ряду у тій справі в 1924 р.), скликане місцевим комітетом шкільним, друге 21. грудня, скликане місцевим заходом радикальної партії для партійно-агітаційних цілей з участю послів Селянського Соціялістичного Союзу. На вічу в справах шкільних, де промовив д-р Степан Баран, референт комітету д-р Ладика представив заходи польської шкільної адміністрації.

. . . . . .

Віче прийняло резолюції, протестуючі проти нарушення прав, запоручених Українцям версальським договором та польською конституцією, як: переміновування українських шкіл на польські, переношування українських учителів на польські землі, заборона слова „український“ і т. п.

Друге віче, яке скликали місцеві інтеліґенти радикали, відбулося дня 21. грудня м. р. На віче, організоване на довгий час перед тим, приїхали посли зі Селянського Соціялістичного Союза пп. Дмитрюк і Маківка в товаристві львівських радикалів п. О. Навроцького і пан Павлова. З цікавости прибуло на віче 6 гато місцевої інтеліґенції. Першим промовляв пос. Дмитрюк про польську кресову політику, а властиво про кресові закони. Другий з черги промовець пос. Маківка виголосив реферат чисто агітаційного характеру в користь радикальної партії, взиваючи присутніх селян, щоби вступали тільки в ряди радикальної партії, бо тільки вона на спілку зі Селянським Соціялістичним Союзом виведе їх зі сучасного лихоліття.

Промовляло ще кілька місцевих радикалів, усі у напрямку партійно-агітаційнім. Оба віча були дуже численні, що є доказом, як живо наші селянські маси цікавляться політичними подіями.

КОМУНІКАТ

Товариства „Сільський Господар“ у Львові

до всіх філій Товариства, Повітових Союзів Кооператив і повітових спілок у справі весняних засівів.

Міністерство хліборобства віддало кредитову допомогу уряду у весняних засівах подиликним воєвідствам. Кредити будуть поділені в зерні (за виїмкою ярої пшениці), або в готівці. „Банк рольни“ у Варшаві вже виасиґнував воєвідствам першу половину призначених на цю акцію кредитів.

Виділ Головної Ради Товариства „Сільський Господар“ взиває отим усі філії, щоби їх представники негайно зачали в старостах:

1) що Товариство „Сільський Господар“ бажає співділати в акції достави і розділу насіння поміж пошкодованих рільників повіту і тому жадає, щоби в кождім повітовім комітеті були представники філій „Сільського Господаря“ (Повітових Союзів Кооператив або Повітових Спілок);

2) що Повітові Союзи Кооператив — а де їх нема, Повітові Кооперативи, як члени „Центросоюзу“ синдикату Товариства „Сільський Господар“, готові взяти на себе під патронатом „Сільського Господаря“ технічну часть акції, себто подбати за закупно збіжа, а також стручкових і пашних насінь у своїх районах і перевести поділ добутого таким чином збіжа поміж хліборобів через сільські господарсько-споживчі кооперативи, на основі обовязуючих умов кредиту і згідно з постановами воєвідських, повітових і громадських комітетів;

3) що також поділ, забезпечення і своєчасне стягнення готівкових кредитів — найдоцільніще передати кооперативам;

4) що не чекаючи на зібрання статистики про запотрібування поодиноких місцевостей і повітів треба негайно приступити до закупу збіжа, бо весна наближається і ціни ярих насінь ростуть. — Воєвідства вже одержали частину готівки і її треба би негайно поділити (за відповідним забезпеченням) поміж усі рільничо-торговельні установи, яким воєвідство чи повітові комітети віддадуть переведення цієї справи на своїй території. „Центросоюз“ у Львові — готов взяти на себе співучасть у закупні збіжа поза межами воєвідства.

Виділ Головної Ради Товариства „Сільський Господар“ призначив заступниками Товариства в справі весняних засівів на львівське воєвідство: інж. Юліяна Павликовського і директора Сильвестра Герасимовича на станиславівське воєвідство о. Осипа Раковського і директора Юліяна Шепаровича, на тернопільське воєвідство: д-ра Степана Барана і проф. Іляріона Брикович.

Просимо негайно повідомити нас (Львів, Зиборовича 20) про висліди вищедоручених зав у кождім повіті.

Львів, 16. січня 1925.

Виділ Головної Ради Товариства „Сільський Господар“.

Посмертні згадки.

Микола Івашко, міщанин зі Судової Вишні помер в Судовій Вишні дня 14. січня 1925, проживши 87 літ. Вічна Йому Память. 1218 1—1

[illegible] О. Костин

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10